

חלומות מתגשמים: המסע המרגש של אבות יחידניים

וזוגות חד מיניים בדרך להורות

14/11/2021 ליאור שמיר

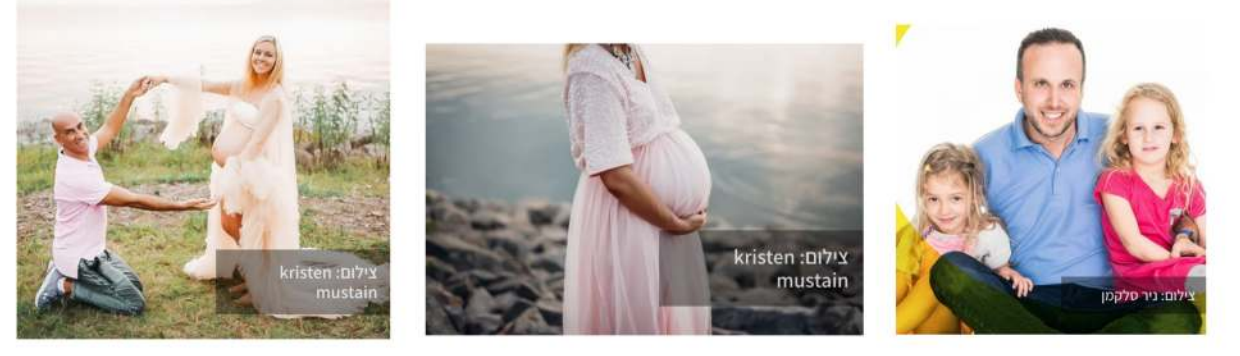
למעלה מעשור חוק הפונדקאות הפלה לרעה גברים יחידניים וזוגות חד מיניים מלקחת חלק בהליך ולהפוך להיות הורים. בתחילת השנה הבאה ההגדרות המפלות בחוק אמורות להתבטל, אך יש כאלו שלא מאמינים כי השינוי יצא לפועל

לפני ארבעה חודשים בג"ץ קבע כי בתוך חצי שנה יבטלו ההגדרות הקבועות בחוק הפונדקאות אשר מדירות גברים יחידניים ובני זוג מאותו מין. זאת בהמשך לפס"ד החלקי שניתן בשנה שעברה, בו נקבע כי הסדר הפונדקאות פוגע בזכות לשוויון ובזכות להורות של הקבוצות הללו באוכלוסייה. נכון להיום, הליך הפונדקאות בישראל פתוח בפני זוגות הטרוסקסואליים (גבר ואישה) ונשים יחידניות בלבד.

בפברואר אשתקד נשיאת בית המשפט העליון, אסתר חיות, ושופטים נוספים קבעו כי יש להרחיב את הסדר חוק הפונדקאות בישראל הן לגברים יחידניים והן לבני זוג מאותו מין. בית המשפט נתן למדינה פרק זמן של שנה לתיקון החוק, אולם המדינה ביקשה ארכה נוספת לחקיקה בשל תחילתה של מגפת הקורונה.

למעלה מעשור קהילת הלהט"ב נלחמת בזכות לשוויון בחוק, זאת בעיקר בשל העובדה כי במשך שנים המפלגות הדתיות והחרדיות התנגדו להצעות חוק רבות שבאו כדי לקדם את חברי הקהילה.

אריז ברון, מנהל המחלקה הישראלית של מרפאת ORM Fertility, הנמצאת בפורטלנד בארצות הברית ולה מחלקות רבות בעולם שמלוות הורים רבים בהליך הפונדקאות שלהם, לא צופה תקוות רבות שאכן החוק במדינה ישתנה לטובת אבות יחידניים ובני זוג מאותו מין. לדבריו הוא אינו אופטימי, וכפי שהמדינה סחבה את הנושא מעל עשור קיים סיכוי כי המדינה תבקש שוב לדחות את הנושא כדי לא לטפל בתפוח האדמה הלוהט, גם הצפי הוא כי אין מספיק תרומות של ביציות בישראל וגם אין מספיק נשים שמוכנות להיות פונדקאיות בתהליך. עוד הוסיף כי כבר כיום יש ביקוש רב בארץ להליך פונדקאות וזוגות הטרוסקסואליים רבים ונשים יחידניות ממתנים שנים בתור למציאת פונדקאית, ולרוב מתייאשים ופונים לאפקים שאינם בארץ – על אחת כמה וכמה אם החוק יאפשר לקבוצות שטרם קיבלו אישור לעבור את הליך הפונדקאות, ההמתנה תהיה ארוכה אף יותר וייתכן שגם פרוצה יותר להשפעות כלכליות.

"לפני שהפכתי לאבא בעצמי, עבדתי בתור מנהל מוצר ומנהל פרויקטים בחברות הייטק. אני ובן זוגי רצינו להפוך להורים ומאחר ובארץ לא ניתן לבצע הליך פונדקאות חיפשנו לבצע את ההליך בארצות הברית", סיפר. "כאשר אני ובן זוגי התחלנו בחיפוש כיצד ניתן לבצע את הליך הפונדקאות, נתקלנו בקשיים רבים אם זה בגלל העמלות הגבוהות שדרשו, אי שקיפות, וקשיים רבים במהלך התהליך בעיקר בשל העובדה כי לא היה לנו ליווי מהארץ ונאלצנו לעשות הכול בעצמנו", הוסיף. מסיבה זו החליט ברון להקים את המחלקה המקומית פה בארץ, ולסייע לאבות יחידניים ובני זוג מאותו מין לעבור את תהליך הפונדקאות בארצות הברית, יחד עם ליווי צמוד מהארץ.

"החזון שלי היה לעודד הקמת משפחות שלא יכולות להיווצר בדרך הרגילה. לתת תמיכה רגשית מלאה וליווי צמוד לאורך כל הדרך ולהכווין את הזוגות אם זה על ידי הדרכות, ייעוץ, כל דבר אנחנו תמיד זמינים", סיפר. "זו עבודה מסביב לשעון, מאחר ומדובר בתהליך רגשי שקורה בצד השני של העולם, זה נורא מפחיד לא לדעת מקרוב מה קורה כל רגע בשלב ההיריון", הוסיף.

ברון ציין כי מרבית לקוחותיו הם אבות יחידניים וזוגות בני אותו מין, אך טען כי באים אליו גם זוגות הטרוסקסואליים ונשים יחידניות. בנוסף סיפר כי מבין הקשיים הרבים שיש בתהליך העיקרי שבהם הוא עניין התקציב. "התהליך יקר, הוא עולה כחצי מיליון שקל", אמר. לדבריו, רוב האנשים אינם מחזיקים בסכום כזה, או נאלצים לבחור בין דירה לפונדקאות. רובם נעזרים ולוקחים הלוואות, נעזרים בבני המשפחה הקרובה, או משכנתאות כדי לממן את התהליך.

ברון מספר כי תהליך הפונדקאות הוא הליך ארוך ומורכב. "צריך לעשות להורים בדיקות רפואיות וגנטיות מקיפות, ולאחר מכן שואבים את הזרע ומקפאים אותו בישראל. השלב הבא הוא שליחת הזרע לארצות הברית". הוא הוסיף כי "לאחר מכן צריך למצוא פונדקאית מתאימה וגם זה לא פשוט, היא צריכה לעבור בדיקה פסיכולוגית, בדיקה אצל עובדת סוציאלית, בדיקות מקיפות לראות כי אין לה תיקים במשטרה, לראות שהיא באה ממעמד סוציו אקונומי טוב ושיש לה כבר ילדים והכי חשוב היא עוברת בדיקות רפואיות מקיפות לראות שהיא באמת כשירה לתהליך".

"ואז מגיע שלב ההתאמה בין הזוג לבין הפונדקאית, הם צריכים לבחור אחד את השני. זה מאוד שונה ממקומות אחרים שם הפונדקאיות לרוב מסכנות ועושות את זה בשביל הכסף, פה הנשים עושות את זה קודם כל כדי לעזור ולשנות חיים לאנשים, בידיעה מלאה שהן עושות מעשה טוב", הסביר. ברון אף טען כי יש פונדקאיות שעושות את התהליך מספר פעמים מאחר וזה מרגש אותן ומהווה להן סיפוק רב.

ברון מציין כי "השלב הבא בתהליך, הוא בחירת תורמת הביצית. הזוג בוחר מתוך מאגר שלם של תורמות את התורמת המתאימה ביותר, אשר תהווה חצי מהמטען הגנטי של הילדים שיוולדו. לאחר שזו נבחרת, הם פוגשים אותה ולאחר מכן מתבצע תהליך השאיבה של הביציות. לוקחים את הביציות שנשאבות ואת הזרע שהוקפא ויוצרים מהם עוברים, עורכים בדיקות רבות להבטיח את איכות העוברים ובסופם הם מוקפאים". הוא הוסיף כי "לאחר שהפונדקאית פגשה את הזוג והם החליטו כי רוצים לעבור את התהליך ביחד, והפונדקאית אושרה רפואית ועברה את כל הבדיקות הנדרשות, הם חותמים על חוזים מסודרים, זאת כאשר הזוג מממן את העורך דין גם לפונדקאית. לקראת תהליך החזרת העוברים הפונדקאית תעבור שוב בבדיקות, היא תגיע למרפאה ביום ההחזרה – אז יועבר לרחמה העובר או העוברים".

"צריך לאורך כל הדרך לוודא שהפונדקאית חשה בטוב, שהיא לא בדיכאון, שהכול מתנהל בצורה תקינה. הזוג והפונדקאית שומרים על קשר הדוק מרחוק במהלך ההיריון מה שיוצר גם חיבור ביניהם, במסע שהוא רכבת הרים רגשית, וכולל רפואה, רגשות, בני אדם והמון דאגה ואהבה מההורים בארץ", טען ברון. "ואז שבועיים לפני הלידה הזוג טס לארצות הברית כדי להיות נוכח בלידה עצמה אבל שם זה לא נגמר. משרד החוץ הרעף קשיים רבים עוד לפני הקורונה והרעף קשיים נוספים בזמן הקורונה. צריך לעבור בדיקות רבות לבדיקות דם לוודא שזה הילד הביולוגי של אחד מבני הזוג כדי שיוכל לקבל אזרחות בארץ. בנוסף יש את תהליך הגיוור ובמקרה של זוגות, גם צווי הורות", הוא הוסיף.

ברון אף הסביר כי חלק מתפקידו זה ללוות את הזוגות גם על ידי סדנאות פסיכולוגיות מיוחדות כיצד להתמודד עם השאלה שיש לילד רק אבא/אבות ואין לו אמא, התמודדויות עם הסביבה, שמירת הקשר עם הפונדקאית והתורמת, התמודדות בתוך הזוגיות עצמה בתהליך ועוד. ברון סיים את דבריו בגאווה, בכך שציין כי מאז שהתחיל את תפקידו נולדו כבר כ-620 ילדים לישראלים בעזרתם, יש 62 הריונות פעילים, ו-120 זוגות נמצאים בשלב של לפני ההיריון.

בנוסף לברון שבעצמו עבר את ההליך ועוזר לרבים לעבור אותו, גם עוזי ניסים, מייסד ומנהל "וירטועוז", חברת הפקות ויזמות לאירועי מחול, עבר הליך פונדקאות בארצות הברית והביא לעולם בת. "ההליך דרש ממני הרבה מאוד כסף, זה תהליך מאוד יקר מאחר והוא פרטי ומתבצע בארצות הברית", סיפר ניסים. עוד הוסיף כי "התהליך דורש כוחות נפשיים רבים מאחר והוא ארוך מאוד, התהליך שלי ארך 3 שנים ואז הגיעה הקורונה ושינתה הכול". לדבריו, התהליך אומנם יקר, ארוך, מייגע וקשה, אך זה שווה הכול שבסוף מחזיקים את התינוק שהוא שלך.

ניסים סיפר כי בחר לעשות את הליך הפונדקאות בארצות הברית מאחר ואין אפשרויות נוספות. "גם בארצות הברית יש מדינות מסוימות שלא מתירות לגברים יחידניים וזוגות גייז להיות אבות. אני בחרתי בארצות הברית מאחר וזו מדינה גדולה, הכול מסודר, אני מכיר את השפה, שלא כמו בגיאורגיה שנתקלים בקשיים של שפה וזה מקשה מאוד על ההליך שגם ככה עמוס בקשיים", טען.

ניסים תיאר כי כאשר סיפר למשפחתו על התהליך, הם הביעו שמחה רבה. "ניסיתי בעבר הורות משותפת עם אישה ישראלית, אך לצערי זה לא צלח, והיה לי חלום להיות אבא. ואז הגיע הרעיון של לפנות להליך פונדקאות", הסביר. "היום אני יכול לספר כי המשפחה מאוד תומכת ואף תמכה בי לאורך כל התהליך, אמא שלי הייתה איתי במשך חודש וחצי בארצות הברית, וגם היום אני יכול להעיד כי המשפחה מאוד עוזרת לי בגידול הבת שלי, זה דבר מאוד חשוב עבורי שהמשפחה תתמוך ותעזור בעיקר שאני אב יחידני", תיאר.

ניסים סיפר לגבי התהליך שעבר כי הכול התנהל בצורה מסודרת. "הפונדקאית שלי הייתה מקסימה, השאלה הראשונה ששאלה אותי אם אני רוצה שהיא תעשה דיאטת אוכל כשר במהלך ההיריון, זה נגע בי ממש ומאוד ריגע אותי. מאותו רגע ישר ידעתי שזו האחת שאני רוצה לעבור איתה את התהליך", טען.

"ניהלתי עם הפונדקאית שיחות וידיאו בוואטסאפ, הייתי נוכח ברוב הבדיקות מרחוק בגלל הקורונה, אבל שהגעתי פיזית לשם ופגשתי את הפונדקאית פיזית זה היה אחרת, יכולתי סוף סוף גם לגעת בבטן ההריונית ולהרגיש את הבת שלי", אמר.

"הגעתי חודש לפני הלידה כדי להיות נוכח בבדיקות ולהכיר את הצוות הרפואי. כאשר הגיע רגע הלידה והבת שלי נולדה ויכולתי סוף סוף להחזיק אותה, הלב שלי התמלא באנרגיה שאי אפשר לתאר, בכיתי הרבה, חיבקתי אותה כל כך חזק כדי שתרגיש אותי, זה היה מאוד מרגש ומשמח", סיפר. ניסים הדגיש כי בשל הקורונה ההליך היה קשה יותר ומורכב מבעבר. הוא הסביר כי צריך ללכת לקונסוליה ולבקש תעודת מעבר לילדה כדי שתוכל להגיע לישראל, אבל מאחר והקונסוליה הייתה סגורה בשל הקורונה ניסים ובתו נאלצו לטוס מספר פעמים כדי להשיג את התעודות הנדרשות כדי שהם יוכלו לבסוף לשוב ארצה.

ניסים עוד הוסיף כי היה בחופשת לידה ועכשיו הוא מנסה לאט לאט לחזור לשגרה, "העסק שלי מאוד נפגע בקורונה, ונאלצתי לקחת צעד אחורה כי אני רוצה להקדיש זמן לבת שלי. העבודה שלי מאפשרת את זה לרוב כי אני עובד מהבית ואם יש הפקה מסוימת שמצריכה ממני לצאת, אני לוקח את הילדה איתי", הסביר. לדבריו, זה לא פשוט לשלב את הקריירה עם גידול הילדה לגמרי לבדו, אבל זה אפשרי בהחלט.

ניסים בדומה לברון גם לא מסתמך על הממשלה שאכן תיישם את השינויים בחוק הפונדקאות. "בארץ יש 9 מיליון אנשים, כמה פונדקאיות יכולות כבר להיות בארץ שההליך יהיה נגיש גם לגברים יחידניים וגם לגייז, אני מאוד סקפטי בעניין ואני מאמין שהזמן ידבר בעד עצמו", טען.

ניסים מסכם כי "חלומות בסופו של דבר מתגשמים ואם למישהו יש חלום, צריך ללכת אחריו עם אמונה שלמה, וכאשר אנחנו חדורי מוטיבציה ולא לתת חלילה לפחדים לנצח כי תמיד יהיו סיכונים וקשיים בדרך".